

Rudyard Kipling

KNJIGA O DŽUNGLI

prevedel Janez Gradišnik

ilustracije William Henry Drake,
John Lockwood Kipling, Paul Frenzeny, David Ljungdahl

Beletrina*

Knjiga o džungli

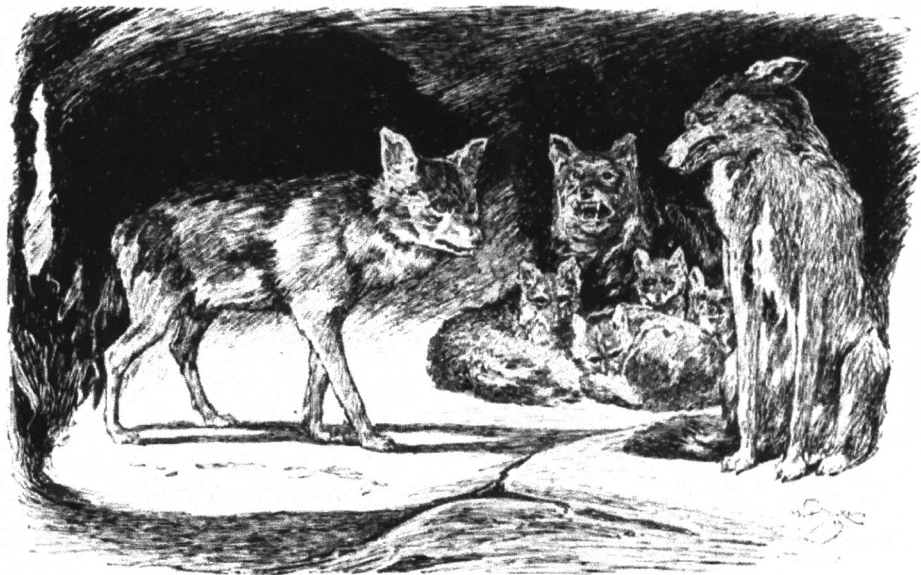
Zdaj škarnik Čil prenaša noč,
in Mang, netopir, frli,
črede so v hlevih in v zavetju koč,
ker do zore smo prosti mi.

Ponosa čas je to, moči
čekanov, šape, glave.
O, čuj naš klic: vsem dober lov,
ki se drže postave!

Nočna pesem v džungli

Mavglijevi bratje

Bilo je v Sionijskih hribih, nekega zelo toplega večera, ob sedmih, ko se je oče Volk zbudil po dnevnem počitku, se popraskal, zazelhal in drugo za drugo razkrečil šape, da si prežene občutek zaspanosti iz konic. Mati Volkulja je ležala z velikim sivim smrčkom nad svojimi četverimi mladiči, ki so se prekopicovali in cvilili, in mesec je sijal skozi vhod v votlino, v kateri so vsi prebivali. »Augrh!« je rekel oče Volk, »spet je čas, da grem loviti«; in ravno se je mislil zagnati navzdol po bregu, ko je legla čez prag majhna senca s košatim repom in zacvilila: »Naj te spremlja sreča, o poglavar volkov; in srečo in močne bele zobe želim plemenitim otrokom, da ne bi nikoli pozabili lačnih na tem svetu.«

To je bil šakal – Tabaki, piskrolizec – in indijski volkovi Tabakija zaničujejo, ker teka okoli in dela zgago, raznaša čenče in jé cunje in koščke usnja z vaških smetišč. Vendar se ga tudi bojijo, zakaj Tabaki ponori pogosteje kot katerasibodi žival v džungli in tedaj pozabi, da se je kdaj koga bal, podi se skozi gozd in grize vse, kar mu pride na pot. Celó tigr zbeži in se skrrije, kadar mali Tabaki znori, zakaj norost je največja sramota, ki lahko doleti divje bitje. Mi pravimo temu steklina, oni pa pravijo *divani* – blaznost – in bežijo.

»Pa vstopi in poglej,« je rekel togo oče Volk; »ampak živeža ni nič notri.«

»Za volka ne,« je rekel Tabaki; »za tako uborno bitje, kot sem jaz, pa je suha kost prava pojedina. Kdo pa smo mi, *Gidurlog* [šakalji rod], da bi si smeli izbirati?« Smuknil je na zadnji konec votline, našel tam jelenovo kost, ki se je držalo še malo mesa, se usedel in začel veselo glodati.

»Prisrčna hvala za to dobro večerjo,« je dejal, oblizujoč si ustnice. »Kako lepi so plemeniti otroci! Kako velike oči imajo! In tako so mladi! Resnično, da, lahko bi se bil spominjal, da so otroci kraljev že v začetku možje.«

Tabaki je seveda prav tako dobro kot vsakdo drug vedel, da ni večje nesreče, kot če hvališ otroke v njihovi navzočnosti; in bilo mu je všeč, ko je videl, kako neprijetno je očetu Volku in materi Volkulji.

Sedel je pri miru in se veselil malopridnosti, ki jo je naredil; potem je rekel hudobno:

»Šir kan, Veliki, je prestavil svoja lovišča. Prihodnji mesec bo lovil v teh hribih, tako mi je povedal.«

Šir kan je bil tigr, ki je živel blizu reke Vejngange, dvajset milj proč.

»Do tega nima pravice!« je jezno začel oče Volk. »Po džungelski postavi nima pravice menjavati svoj okoliš brez primerne opozorila. Deset milj naokoli nam bo splašil vso divjačino, jaz pa – jaz moram te dni ubijati za dva.«

»Njegova mati je že vedela, zakaj ga je imenovala Langri [Šepavec],« je mirno rekla mati Volkulja. »Že od rojstva je na eno nogo hrom. Zato je zmeraj ubijal samo živino. Vaščani ob Vejngangi so jezni nanj in zdaj je prišel semkaj, da bo razjezil *naše* vaščane. Iskali ga bodo po džungli, ko bo daleč proč, in midva z otroki bova morala bežati, ko bodo zažigali travo. Zares, zelo sva hvaležna Šir kanu!«

»Ali naj mu povem o vajini hvaležnosti?« je vprašal Tabaki.

»Ven!« je zarenčal oče Volk. »Poberi se in lovi s svojim gospodarjem. Za to noč si naredil že dovolj hudega.«

»Grem,« je mirno rekel Tabaki. »Šir kana lahko slišita doli v goščavi. Jaz bi si bil lahko prihranil svoje sporočilo.«

Oče Volk je prisluhnil in zaslišal od spodaj, iz doline, ki se je spuščala k majhni rečici, suho, jezno, renčeče, enolično zavijanje tigra, ki ni nič ujel in mu je vseeno, če izve to vsa džungla.

»Norec!« je rekel oče Volk. »Da začenja nočno delo s tem hrupom! Mar misli, da so naši jeleni kakor njegovi debeli voli ob Vejngangi?«

»Pst! Nocoj ne lovi ne jelena ne vola,« je rekla mati Volkulja. »Človeka lovi.« Zavijanje se je bilo spremenilo v nekakšno brneče predenje, ki se je zdelo, kakor da prihaja od vseh strani neba. To je bil tisti glas, ki zbega drvarje in cigane, ko spijo na prostem, in jih včasih požene naravnost tigru v žrelo.

»Človeka!« je rekel oče Volk in pokazal vse svoje bele zobe. »Hu! Kaj ni dovolj hroščev in žab po lužah, da mora jesti Človeka, pa še na našem svetu?«

Postava džungle, ki nikoli ničesar ne ukazuje brez razloga, prepoveduje vsem živalim, da bi jedle Človeka, razen če žival ubija zato, da bi pokazala svojim otrokom, kako se ubija, in tedaj mora loviti zunaj lovišča svojega krdela ali rodu. Pravi razlog te prepovedi je pač, ker ubijanje ljudi pomeni, da bodo prej ali slej prišli beli možje na slonih s puškami in na stotine rjavih mož z gongi, raketami in plamenicami. Tedaj trpijo vsi v džungli. Razlog, ki si ga navajajo živali med seboj, je ta, da je Človek med vsemi živimi bitji najšibkejši in najbolj brez obrambe in da ni plemenito, če se ga lotiš. Pravijo tudi – in to je res – da tisti, ki jedo ljudi, dobivajo garje in izgubljajo zobe.

Preden je postalo glasnejše in se končalo s krepkim grlnim »Aaarh!«, ko je tiger naskočil.

Potem je Šir kan zatulil – to tuljenje ni bilo nič podobno tigrove-mu. »Zgrešil je,« je rekla mati Volkulja. »Kaj pa je?«

Oče Volk je stekel nekaj korakov ven in slišal, kako Šir kan divje momlja in godrnja, medtem ko se premetava po goščavi.

»Ta norec je bil tako brez pameti, da je skočil v drvarjev taborni ogenj in si opekel šape,« je rekel oče Volk in zarenčal. »Tabaki je z njim.«

»Nekaj prihaja po bregu navzgor,« je rekla mati Volkulja in zastrigla z enim ušesom. »Pripravi se.«

Grmovje v goščavi je malo zašumelo in oče Volk se je prihulil z zadnjim delom telesa k tlom, pripravljen za skok. Ko bi ga bili tedaj opazovali, bi bili videli najbolj čudovito reč na svetu – volka, ki se je ustavil sredi skoka. Pognal se je bil, preden je videl, proti čemu je skočil, in potem se je skušal zaustaviti. Tako se je zgodilo, da je šinil poldrugi meter visoko naravnost v zrak in se spustil na tla skoraj prav tam, od koder je bil skočil.

»Človek!« je zarenčal. »Človeški mladič. Pogledj!«

Ravno njemu nasproti, držeč se za nizko vejo, je stal gol rjav otroček, ki toliko da je znal hoditi – tako mehka, oblata drobna stvarca pač še nikoli ni prišla pred volčji brlog. Pogledal je očetu Volku v obraz in se zasmeljal.

»To da je človeški mladič?« je rekla mati Volkulja. »Nikoli še nisem nobenega videla. Prinesi ga sem.«

Volk je vaje prenašati svoje mladiče in more, če je treba, nositi v gobcu jajce, ne da bi ga zdrobil, in čeprav so se čeljusti očeta Volka sklenile na otrokovem hrbtu, noben zob ni niti oprasnil otrokove kože, ko ga je položil med mladiče.

»Kako je majhen! Kako je gol in – kako pogumen!« je tiho rekla mati Volkulja. Otroček se je prerival med mladiči, da bi se približal njenemu toplemu kožuhu. »*Ahai!* Se že hrani skupaj z drugimi. To je torej človeški mladič. No, ali se je kak volk že lahko pohvalil, da je imel človeškega mladiča med svojimi otroki?«

»Tu pa tam sem že slišal kaj takega, nikoli pa ne v našem krdelu ali za mojih dni,« je rekel oče Volk. »Prav nobene dlačice ni na njem, in lahko bi ga ubil, da se ga le dotaknem s šapo. Ampak glej, ozira se in ni ga strah.«

Ob vhodu v votlino je zmanjkalo mesečine, zakaj Šir kan je potisnil svojo mogočno štirioglato glavo in ramena skozi odprtino. Za njim je cvilil Tabaki: »Gospod, moj gospod, sem noter je šel!«

»Šir kan nam izkazuje veliko čast,« je rekel oče Volk, njegove oči pa so bile zelo jezne. »Kaj bi rad Šir kan?«

»Svoj plen. Človeški mladič je prišel semkaj,« je rekel Šir kan. »Njegovi starši so zbežali. Daj mi ga.«

Šir kan je bil skočil v drvarjev taborni ogenj, kakor je rekel oče Volk, in je bil besen, ker so ga opečene noge bolele. Oče Volk pa je

vedel, da je vhod v votlino preozek, da bi mogel tiger skozenj. Celo tam, kjer je bil Šir kan zdaj, je bilo tako malo prostora, da mu je pleča in prednje šape stisnilo, kakor bi bilo človeku, ki bi se skušal ruvati v sodu.

»Volkovi so svobodno ljudstvo,« je rekel oče Volk. »Ukaze dobivajo od poglavarja svojega krdela, ne od kakega progastega ubijalca živine. Človeški mladič je najin – da ga ubijeva, če se nama zljubi.«

»Če se vama zljubi ali ne zljubi! Kakšno govorjenje je to? Pri biku, ki sem ga ubil, ali naj stojim tukaj in molim nos v vajin pasji brlog za to, kar mi gre? To govorim jaz, Šir kan!«

Tiger je zarjovel, da je po votlini zabobnelo. Mati Volkulja se je otresla mladičev in se pognala naprej, njene oči, ki so bile v temi kakor dva zelena meseca, so se postavile nasproti plamenečim Šir kanovim očem.

»Odgovarjam pa ti jaz, Rakša [Demon]. Človeški mladič je moj – samo moj! Nihče ga ne sme ubiti. Naj živi in teka s krdelom

in lovi s krdelom; in na koncu, le poslušaj, ti lovec malih golih mladičev – žabojed – ubijalec rib – naj lovi *tebe*! Zdaj pa se spravi proč, ali pa se boš, pri Sambarju, ki sem ga ubila (jaz ne jem sestradane govedu), vrnil k svoji materi, opečena džungelska zver, bolj hrom, kot si prišel na svet! Pojdi!«

Oče Volk je osuplo gledal. Skoraj je bil že pozabil dni, ko je dobil mater Volkuljo v poštenem boju s petimi drugimi volkovi, ko je še tekala s krdelom in ji niso pravili Demon le zaradi lepšega. Šir kan bi se bil morda postavil po robu očetu Volku, ni pa se mogel upreti materi Volkulji, zakaj vedel je, da ima ona v votlini dosti boljši položaj in da bi se bojevala do smrti. Zato se je renče umaknil iz odprtine, in ko je bil zunaj, je zaklical:

»Vsak pes laja na svojem dvorišču! Bomo videli, kaj poreče krdelo k tej reji človeških mladičev. Mladič je moj, in naposled bo prišel med moje zobe, o tatovi s košatimi repi!«

Mati Volkulja se je sopeč vrgla na tla med mladiče in oče Volk ji je resno dejal:

»V Šir kanovih besedah je nekaj resnice. Mladiča je treba pokazati krdelu. Ali si še zmeraj namenjena, da ga obdržiš, mati?«

»Da ga obdržim!« je zasopla. »Prišel je gol, ponoči, sam in zelo lačen; in vendar se ni bal! Glej, odrinil je že enega izmed mojih otročkov. Ta šepavi mesar bi ga bil ubil in zbežal k Vejngangi, medtem ko bi tukajšnji vaščani iz maščevanja stikali po vseh naših brlogih! Da ga obdržim? Kajpada ga bom obdržala. Le mirno leži, mala žaba. O ti Mavgli – zakaj pravila ti bom Mavgli, žaba – prišel bo čas, ko boš ti lovil Šir kana, kakor je on lovil tebe.«

»Ampak kaj poreče naše krdelo?« je rekel oče Volk.

Džungelska postava zelo jasno določa, da se sme vsak volk, ko se poroči, umakniti iz krdela, kateremu pripada; brž ko so njegovi

mladiči dovolj stari, da lahko stojijo na svojih nogah, pa jih mora pripeljati na zbor, ki ga ima krdelo po navadi enkrat na mesec ob ščipu, tako da se drugi volkovi seznanijo z njimi. Po tem pregledu lahko mladiči tekajo, koder se jim ljubi, in dokler ne ubijejo svojega prvega jelena, ni nobenega opravičila za odraslega volka iz krdele, ki bi ubil katerega izmed njih. Če morejo najti morilca, ga kaznujejo s smrtjo; in če malo premislite, boste videli, da mora biti tako.

Oče Volk je počakal, dokler niso mladiči znali nekoliko teči, in potem jih je neke noči, ko je bil zbor krdele, skupaj z Mavglujem in z materjo Volkuljo odpeljal k Posvetovalni skali – na vrh hriba, pokritega s kamenjem in skalami, kjer se je moglo skriti sto volkov. Akila, veliki sivi samotarski volk, ki je z močjo in zvijačo vodil celo krdelo, je iztegnjen ležal na svoji skali in pod njim je sedelo štiri-deset ali še več volkov različnih velikosti in barv, od jazbečje sivih veteranov, ki so znali sami opraviti z jelenom, do mladih črnih triletnikov, ki so mislili, da to zmorejo. Samotarski volk jih je vodil zdaj že leto dni. V mladosti je bil dvakrat padel v volčjo past in enkrat so ga premlatili in pustili, misleč, da je mrtev; zato je poznal človeške šege in navade.

Pri skali niso dosti govorili. Mladiči so se prekopicovali drug čez drugega sredi kroga, v katerem so sedele njihove matere in očetje, in zdaj pa zdaj je kak starejši volk mirno stopil h kateremu izmed mladičev, si ga pazljivo ogledal in se z neslišnimi koraki vrnil na svoj prostor. Včasih je kaka mati potisnila svojega mladiča daleč ven v mesečino, da bi ga prav gotovo ne spregledali. Akila je zaklical s svoje skale: »Postavo poznate, postavo poznate. Dobro glejte, o volkovi!« in zaskrbljene matere so klicale za njim: »Glejte – dobro glejte, o volkovi!«

Naposled – in materi Volkulji so se naježile dlake na vratu, ko je prišel ta čas – je oče Volk potisnil v sredino »žabo Mavglija«, kakor so mu pravili; obsedel je tam, se smejal in se igral z nekaj kamenčki, ki so se svetili v mesečini.

Akila sploh ni vzdignil glave s šap, še najprej je enolično klical: »Dobro glejte!« Izza skal se je oglasilo pridušeno rjojenje – Šir kan je zaklical: »Mladič je moj. Dajte ga meni. Kaj ima svobodno ljudstvo opraviti s človeškim mladičem?« Akila ni niti strignil z ušesi, rekel je samo: »Dobro pogledjte, o volkovi! Kaj so svobodnemu ljudstvu mar ukazi, ki ne prihajajo od svobodnega ljudstva? Dobro pogledjte!«

Oglasil se je zbor globokega renčanja in mlad volk, ki je bil v četrtem letu, je vrgel Akili v odgovor Šir kanovo vprašanje: »Kaj ima svobodno ljudstvo opraviti s človeškim mladičem?« V džungelski postavi pa je določeno: če nastane spor, ali ima kak mladič pravico,

da ga krdelo sprejme, se morata potegniti zanj vsaj dva pripadnika krdela, ki mu nista oče in mati.

»Kdo bo spregovoril za tega mladiča?« je rekel Akila. »Kdo bo spregovoril med svobodnim ljudstvom?« Nihče mu ni odgovoril, in mati Volkulja se je pripravila za boj, o katerem je vedela, da bo njen poslednji, če se bo treba bojevati.

Tedaj pa se je edino tuje bitje, ki sme na zbor krdela – Balu, zaspani rjavi medved, ki uči volčje mladiče džungelske postave: stari Balu, ki lahko hodi, koder se mu zljubi, ker je samo orehe in med – Balu se je postavil na zadnje noge in zagodrnjal.

»Človeški mladič – človeški mladič?« je rekel. »Jaz govorim za človeškega mladiča. Človeški mladič ne more nič škoditi. Nimam daru besede, ampak resnico govorim. Naj teka s krdelom, in sprejmite ga z drugimi. Jaz sam ga bom učil.«

»Še enega potrebujemo,« je rekel Akila. »Spregovoril je Balu, in to je naš učitelj za mladiče. Kdo bo spregovoril poleg Baluja?«

Črna senca je padla v krog. To je bil črni panter Bagira, črn kakor tuš po vsem telesu, vendar je imel tudi panterске lise, ki so se včasih pokazale v svetlobi kakor vzorec na zmočeni svili. Vsi so poznali Bagiro in nobeden mu ni rad križal poti; zakaj bil je zvijačen kakor Tabaki, pogumen kakor divji bivol in brezobziren kakor ranjen slon. Glas pa mu je bil mehak kakor gozdni med, ki kaplja z dreves, in koža mu je bila mehkejša od puha.

»O Akila, in vi, svobodno ljudstvo,« je zapredel, »nikakršnih pravic nimam v vašem zboru; v džungelski postavi pa je rečeno, kadar se zbudi glede novega mladiča dvom, pri katerem ne gre za ubijanje, je mogoče življenje tega mladiča za neko ceno odkupiti. In v postavi ni rečeno, kdo sme ali kdo ne sme plačati te odkupnine. Ali imam prav?«

»Dobro! Dobro!« so rekli mladi volkovi, ki so zmeraj lačni. »Poslušajte Bagiro. Mladiča je mogoče odkupiti. Takšna je postava.«

»Ker vem, da tukaj nimam pravice govoriti, prosim vašega dovoljenja.«

»Govôri torej,« je zavpilo dvajset glasov.

»Sramotno je ubiti golega mladiča. Povrhu vam utegne biti bolj v zabavo, ko odraste. Balu je govoril v njegov prid. Jaz dodajam njegovi besedi bika, debelega, komaj ubitega, niti pol milje od tod, če sprejmete človeškega mladiča, kakor določa postava. Ali je to težavno?«

Nastal je šumot dvajsetih, tridesetih glasov, ki so govorili: »Ali ni vseeno? Umril bo v zimskem deževju. Posušil se bo na soncu. Kako bi nam mogla škoditi gola žaba? Naj teka s krdelom. Kje je bik, Bagira? Pa ga sprejmimo.« In potem se je oglasil Akilov globoki lajež, ko je zaklical: »Dobro glejte – dobro glejte, o volkovi!«

Mavgli je bil še vedno ves zatopljen v kamenčke in ni opazil, kako so volkovi prihajali in si ga drug za drugim ogledovali. Naposled so vsi odšli s hriba po mrtvega bika, ostali so samo Akila, Bagira, Balu in Mavglijevi domači volkovi. Šir kan je še vedno rjovel v noči, zakaj bil je zelo jezen, da mu Mavglija niso izročili.

»Le rjovi, le,« je zamomljal pod brki Bagira; »zakaj prišel bo čas, ko te bo ta gola stvarca naučila drugače rjoveti, če le kaj poznam Človeka.«

»To je bilo dobro storjeno,« je dejal Akila. »Ljudje in njihovi mladiči so zelo modri. Nekoč nam utegne biti v pomoč.«

»Zares, pomoč v stiski, zakaj nihče ne more upati, da bo večno vodil krdelo,« je rekel Bagira.

Akila ni rekel nič. Mislil je na čas, ki pride za vsakega vodnika vsakega krdela, ko ga moči zapuščajo, da je vedno šibkejši, dokler

ga naposled volkovi ne ubijejo in ne nastopi nov vodnik – ki ga bodo tudi nekoč ubili.

»Odpelji ga,« je rekel očetu Volku, »in ga izuri, kakor se spodobi pripadniku svobodnega ljudstva.«

In tako je bil Mavgli sprejet v krdelo sionijskih volkov za ceno bika in na Balujevo dobro besedo.

Zdaj pa se morate sprijazniti s tem, da preskočimo celih deset ali enajst let in da boste samo ugibali, kakšno čudovito življenje je živel Mavgli med volkovi, zakaj če bi ga popisoval, bi moral napolniti veliko knjig. Odrasel je med mladiči, čeprav so bili oni seveda odrasli volkovi, ko on tako rekoč še otrok ni bil, in oče Volk ga je učil svojega opravila in tega, kaj pomenijo reči v džungli, dokler mu ni bil vsak šum v travi, vsaka sapica v toplem nočnem zraku, vsak sovji klic nad njegovo glavo, vsak praskljaj netopirjevih krempeljcev, ko je malo počival na drevesu, in vsak pljusk vsake male ribice, ki je poskočila v ribniku, dokler mu ni bilo vse to tako domače, kot je poslovnemu človeku njegovo delo v pisarni. Kadar se ni učil, je sedel zunaj na soncu in spal, najedel se je in šel spet spat; ko je bil umazan ali ko mu je bilo vroče, je plaval v gozdnih ribnikih; in kadar si je zaželel medu (od Baluja je izvedel, da so orehi in med prav tako okusni kot surovo meso), je splezal ponj, in kako se to dela, mu je pokazal Bagira. Panter se je ulegel daleč ven na kako vejo in zaklical: »Pridi, Mali brat,« in na začetku se je Mavgli oklepal vej kakor medved, pozneje pa se je poganjal med njimi skoraj tako drzno kot siva opica. Hodil je tudi k Posvetovalni skali, kadar se je krdelo zbralo, in tam je odkril, da mora vsak volk pobesiti pogled, če se mu on strmo zagleda v oči, in to je potem delal za zabavo. Kdaj drugič je izdiral svojim prijateljem trne iz

nožnih blazinic, ker volkovi hudo trpijo od trnov in bodičastih plodov v kožuhih. Ponoči se je včasih odpravil dol po hribu na obdelani svet in si zelo radovedno ogledoval vaščane v kočah, vendar ljudem ni zaupal, ker mu je Bagira nekoč pokazal štirioglat zaboj s poklopnimi vratci, tako premeteno skrit v džungli, da bi bil skoraj stopil vanj, in Bagira mu je povedal, da je to past. Najljubše od vsega pa mu je bilo hoditi z Bagiro v temno, toplo osrčje gozda, da je tam prespal ves zaspani dan, ponoči pa je gledal, kako je Bagira ubijal. Kadar je bil Bagira lačen, je ubijal brez izbire in tako je delal tudi Mavgli – z eno izjemo. Brž ko je bil toliko pameten, da se mu je dalo kaj dopovedati, ga je Bagira poučil, da se ne sme nikoli dotakniti govedi, ker je bil sprejet v krdelo za ceno bikovega življenja. »Vsa džungla je tvoja,« je rekel Bagira, »in ubijati smeš vse, za kar si dovolj močan; zavoljo bika, s katerim si bil odkupljen, pa nikoli ne smeš ubijati ali jesti govedi, ne mlade ne stare. Taka ja postava džungle.« Mavgli se je tega zvesto držal.

In tako je rasel in postajal močan, kot mora rasti deček, ki sploh ne ve, da se česa uči, in ki na svetu nima misliti na nič drugega kot na tisto, kar bo jedel.

Mati Volkulja mu je enkrat ali dvakrat rekla, da je Šir kan bitje, ki mu ni mogoče zaupati, in da bo moral Šir kana nekega dne ubiti; mlad volk bi se bil tega nasveta spominjal vsako uro, Mavgli pa ga je pozabil, ker je bil samo deček – čeprav bi se bil sam imenoval volka, ko bi bil znal govoriti v človeškem jeziku.

Njegove poti po džungli so se zmeraj križale s Šir kanovimi, zakaj ko je Akila oslabil in se postaral, se je šepavi tiger močno sprijateljil z mlajšimi volkovi v krdelu, hodili so za njim, da so dobivali ostanke, in tega bi Akila nikoli ne bil dovolil, ko bi si bil upal uveljaviti vso oblast, ki mu je šla. Šir kan pa se jim je dobrikal in se

čudil, kako morejo biti tako imenitni mladi lovci zadovoljni s tem, da jih vodita umirajoč volk in človeški mladič. »Kakor slišim,« je govoril Šir kan, »se mu na zboru ne upate gledati v oči;« in mladi volkovi so renčali in ježili dlako.

Bagira je imel oči in ušesa vsepovsod, zato je vedel nekaj o tem, in enkrat ali dvakrat je Mavgliju jasno in glasno povedal, da ga bo Šir kan nekega dne ubil; Mavgli pa se je smejal in odgovoril: »Krdelo imam in imam tebe; in čeprav je Balu tako len, tudi lahko enkrat ali dvakrat zamahne v moj prid. Zakaj naj bi se bal?«

Bilo je nekega prav toplega dne, ko je šinila Bagiri nova misel v glavo – rodila se mu je iz nečesa, kar je bil slišal. Mogoče mu je to povedal ježevec Iki; vsekakor je rekel Mavgliju, ko sta bila globoko v džungli in ko je deček ležal z glavo na Bagirovi prelepi črni koži: »Mali brat, kolikokrat sem ti že rekel, da ti je Šir kan sovražnik?«

»Tolikokrat, kot je orehov na tisti palmi,« je rekel Mavgli, saj se veda ni znal šteti. »In kaj potem? Zaspan sem, Bagira, Šir kan pa je en sam dolg rep in glasno govorjenje – kakor je pav Mao.«

»Ampak zdaj ni čas za spanje. To ve Balu; to vem jaz; to ve krdelo; in to vedo celo neumni, neumni jeleni. Tudi Tabaki ti je to povedal.«

»Ho ho!« je rekel Mavgli. »Tabaki je prišel pred kratkim k meni in neotesano govoril, da sem gol človeški mladič in da ne znam kopati oreškov iz zemlje; jaz pa sem ga zgrabil za rep in ga dvakrat treščil ob palmo, da ga naučim lepšega vedenja.«

»To je bilo nespametno; Tabaki sicer dela samo zgago, vendar bi ti bil povedal nekaj, kar je zelo pomembno zate. Odpri oči, Mali brat. Šir kan se te ne upa ubiti v džungli; ampak ne pozabi, Akila je zelo star in kmalu bo prišel dan, ko ne bo mogel ubiti svojega jelena, in potem ne bo več vodnik. Postarali so se tudi

mnogi izmed volkov, ki so si te ogledali, ko so te prvič pripeljali na zbor, mladi volkovi pa mislijo, kot jih je naučil Šir kan, da človeški mladič nima nič iskati v krdelu. Še malo, pa boš mož.«

»In kaj je mož, da bi ne smel teči s svojimi brati?« je rekel Mavgli. »Rodil sem se v džungli. Ubogal sem džungelsko postavo in med našimi volkovi ni nobenega, ki bi mu ne bil izdril kakega trna iz šap. Gotovo so mi bratje?«

Bagira se je povsem zleknil in je priprl oči. »Mali brat,« je rekel, »potiplji tu pod mojo čeljustjo.«

Mavgli je iztegnil svojo krepko rjavo roko: ravno pod Bagirovo svilnato brado, kjer so bili orjaški svežnji mišic skriti pod dlako, je otipal majhno golo liso.

»V džungli ni nikogar, ki bi vedel, da jaz, Bagira, nosim to znamenje – znamenje ovratnice; in vendar, Mali brat, sem se rodil med ljudmi, in med ljudmi mi je umrla mati – v kletkah kraljeve palače v Udiporu. Zavoljo tega sem plačal odkupnino zate na zboru, ko si bil še majhen gol mladič. Da, tudi jaz sem se rodil med ljudmi. Tedaj sploh še nisem videl džungle. Hranili so me za drogovi iz železne ponve, dokler nisem nekoč začutil, da sem Bagira – panter – in da nisem igrača nobenemu človeku, z enim udarcem s šapo sem zdrobil tisto neumno ključavnico in pobegnil; in ker sem spoznal človeške navade, sem postal v džungli strašnejši od Šir Kana. Ali ni tako?«

»Je,« je dejal Mavgli; »vsa džungla se boji Bagire – vsi razen Mavglija.«

»Oh, ti si človeški mladič,« je rekel črni panter zelo prisrčno, »in prav tako, kot sem se jaz vrnil v svojo džunglo, se boš moral ti naposled vrniti k ljudem – k ljudem, ki so ti bratje – če te ne bodo ubili na zboru.«

»Pa zakaj – pa zakaj naj bi me kdo želel ubiti?« je vprašal Mavgli.

»Poglej me,« je rekel Bagira; in Mavgli se mu je strmo zagledal v oči. Minilo je pol minute, pa je veliki panter obrnil glavo proč.

»Zato je to,« je rekel in premaknil šapo na listju. »Še jaz ti ne morem gledati v oči, pa sem se rodil med ljudmi in te ljubim, Mali brat. Drugi te sovražijo, ker se njihove oči ne morejo srečevati s tvojimi – ker si moder – ker si jim izdiral trne iz nog – ker si človek.«

»Teh reči nisem vedel,« je potrto rekel Mavgli; in namrščil je svoje težke, črne obrvi.

»Kakšna je džungelska postava? Najprej udari in potem govôri. Prav po tvoji brezskrbnosti vedo, da si človek. Ampak bodi moder. Srce mi govori: ko bo Akila prihodnjič zgrešil – in pri vsakem lovu se mora bolj napenjati, da podre jelena – se bo krdelo obrnilo proti njemu in proti tebi. Zbrali se bodo pri Skali na džungelski posvet, in tedaj – in tedaj – imam jo!« je rekel Bagira in skočil kvišku. »Pojdi naglo dol k človeškim kočam v dolini in vzemi nekaj Rdeče cvetice, ki jo gojijo tam, tako da boš imel, ko pride čas, prijatelja, ki bo celo močnejši od mene ali Baluja ali tistih v krdelu, ki te ljubijo. Pojdi po Rdečo cvetico.«

Z Rdečo cvetico je Bagira mislil ogenj, zakaj nobeno bitje v džungli ne bo imenovalo ognja z njegovim pravim imenom. Vsaka divja žival živi v smrtnem strahu pred njim in si izmišlja sto načinov, da ga opisuje.

»Rdečo cvetico?« je rekel Mavgli. »Ta raste v somraku pred njihovini kočami. Prinesel je bom nekaj.«

»Tako govori človeški mladič,« je ponosno rekel Bagira. »Ne pozabi, da raste v lončkih. Priskrbi si brž enega in ga imej pri sebi za čas, ko bo sila.«

»Dobro!« je rekel Mavgli. »Pojdem. Ampak ali zagotovo veš, o moj Bagira,« – njegova roka je mehko objela sijajni vrat in globoko se je zagledal v velike oči – »ali zagotovo veš, da je vse to napletel Šir kan?«

»Pri zlomljeni ključavnici, ki me je osvobodila, zagotovo vem, Mali brat.«

»Potem, pri biku, s katerim sem bil odkupljen, bom povrnil Šir kanu za to s polno mero, in morda bo celo zvrhana,« je rekel Mavgli; in pognal se je proč.

Bagira je spet legel. »To je človek. Človek ves, kar ga je,« si je dejal. »O, Šir kan, noben lov ni bil bolj črn kot tisti, ko si pred desetimi leti lovil žabo!«

Mavgli je bil že daleč daleč v gozdu, hitro je tekel in srce je vroče utripalo v njem. Ko se je vzdignila večerna megla, je prišel do votline, krepko je zajel sapo in se zagledal dol po dolini. Mladičev ni bilo doma, mati Volkulja pa je bila zadaj v votlini in je po njegovem dihanju začutila, da nekaj vznemirja njeno žabo.

»Kaj je, sin?« je vprašala.

»Neko netopirsko čenčanje o Šir kanu,« ji je zaklical v odgovor. »Nocoj bom lovil med zoranimi polji,« in pognal se je navzdol med grmovje k potoku na dnu doline. Tam se je ustavil, ker je zaslišal lajež lovečega krdela, slišal je ruljenje sambarja, jelena, ki so ga lovili, in kako je zapuhal, ko se jim je postavil po robu. Potem se je oglasilo hudobno, rezko tuljenje mladih volkov: »Akila! Akila! Naj Samotni volk pokaže svojo moč. Umaknite se vodniku krdela! Skočite, Akila!«

Samotni volk je moral skočiti in zgrešiti, zakaj Mavgli je slišal, kako so mu šklepnili zobje, in potem je zabevskal, ko ga je sambar prevrnil s prednjo nogo.

Potem ni Mavgli nič več čakal, zagnal se je naprej; lajanje za njim je bilo čedalje šibkejše, ko je tekel med žitna polja, kjer so živeli vaščani.

»Bagira je govoril resnico,« je zasopel, ko se je zalezal v kup krme ob oknu neke kočice. »Jutrišnji dan bo odločilen tako za Akilo kot zame.«

Potem je pritisnil obraz čisto k oknu in opazoval ogenj na ognjišču. Videl je, kako je kmetova žena ponoči vstajala in hranila ogenj s črnimi grudami; in ko je prišlo jutro in so bile megle vse bele in mrzle, je videl, kako je človekov otrok pobral lonec, spleten iz šibja in znotraj premazan z ilovico, ga napolnil s koščki žarečega oglja, ga potisnil pod svojo haljo in šel ven, da opravi krave v hlevu.

»Ali je to vse?« je dejal Mavgli. »Če lahko dela to mladič, potem se ni česa bati;« stopil je torej okoli vogala, prestregel dečka in mu vzel lonec iz roke ter izginil v meglo, medtem ko je deček tulil od strahu.

»Zelo so mi podobni,« je rekel Mavgli, pihaje v lonec, kakor je bil videl ženo. »Ta reč bo umrla, če ji ne bom dajal jesti;« in namegal je nekaj vejic in posušene skorje na rdečo reč. Sredi poti na hrib je srečal Bagiro, ki so se mu kapljice jutranje rose svetile na koži kakor dragulji.

»Akila je zgrešil,« je rekel panter. »Bili bi ga ubili sinoči, pa so hoteli imeti tudi tebe. Iskali so te po hribu.«

»Bil sem na zoranem svetu. Pripravljen sem. Pogledaj!« Mavgli je podržal kvišku lonec z žerjavico.

»Dobro! Videl sem, kako so ljudje vtikali v to reč suho vejo, pa je na njenem koncu brž vzcvetela Rdeča cvetica. Ali se ne bojiš?«

»Ne. Zakaj bi se bal? Zdaj se spominjam – če to niso sanje – kako sem, preden sem bil volk, ležal zraven Rdeče cvetice, in bilo je toplo in prijetno.«

Ves ta dan je Mavgli sedel v votlini, pazil na svoj lonček z ognjem in spuščal suhe vejice vanj, da bi videl, kakšne bodo. Našel je vejo, s katero je bil zadovoljen, in ko je zvečer prišel Tabaki k votlini in mu precej neotesano povedal, da ga kličejo k Posvetovalni skali, se je smejal, dokler Tabaki ni zbežal. Potem je šel Mavgli, še vedno smejé, na zbor.

Akila, samotarski volk, je ležal zraven svoje skale v znamenje, da je mesto vodnika krdela nezasedeno, in Šir kan je košato hodil sem in tja s spremstvom volkov ostankarjev, ki so se mu prilizovali. Bagira se je ulegel tesno zraven Mavglija in Mavgli si je držal lonec z ognjem med kolena. Ko so bili vsi zbrani, je Šir kan spregovoril – dokler je bil Akila na vrhuncu moči, bi si tega nikoli ne bil upal.

»Do tega nima pravice,« je zašepetal Bagira. »Povej to. Pasji sin je. Ustrašil se bo.«

Mavgli je skočil na noge. »Svobodno ljudstvo,« je zaklical, »mar vodi krdelo Šir kan? Kaj ima tiger opraviti z našim vodništvom?«

»Ker sem videl, da je vodniško mesto še nezasedeno, in ker so me prosili, naj spregovorim –« je začel Šir kan.

»Kdo te je prosil?« je rekel Mavgli. »Mar smo *vti* šakali, da se bomo slinili temu klavcu živine? Vodstvo krdela je samo stvar krdela.«

Slišati je bilo klice: »Môlči, ti človeški mladič!« – »Naj govori. Držal se je naše postave!« In naposled so starešine krdela zagrmeli: »Naj govori Mrtvi volk.« Kadar vodnik krdela zgreši plen, mu pravijo Mrtvi volk, dokler živi, in to navadno ni dolgo.

Akila je trudno vzdignil svojo staro glavo:

»Svobodno ljudstvo, in tudi vi, šakali Šir kana, veliko lovskih dob sem vas vodil na lov in z lova in v vsem mojem času se nobeden ni ujel v past ali se pohabil. Zdaj sem zgrešil svoj plen. Sami

veste, kako je bil skovan ta naklep. Veste, kako ste me pripeljali k nepreskušnemu jelenu, da bi se pokazala moja šibkost. To je bilo spretno narejeno. Pravico imate, da me ubijete tukaj na Posvetovalni skali. Zato vprašam, kateri bo prišel, da konča Samotnega volka? Zakaj po džungelski postavi imam pravico, da prihajate posamič.«

Dolgo je bilo vse tiho, zakaj nobenemu volku ni bilo do tega, da bi se spoprijel z Akilo na življenje in smrt. Potem je zatulil Šir kan: »Ho! kaj nam je mar ta brezzobi norec? Saj je obsojen na smrt! Pač pa človeški mladič že predolgo živi. Svobodno ljudstvo, bil je moje meso od prvega dne. Dajte mi ga. Naveličan sem te norije s človekom-volkom. Deset lovskih dob že vznemirja džunglo. Dajte mi človeškega mladiča, ali pa bom zmeraj lovil tukaj in vam ne bom dal nobene kosti. To je človek, človekov otrok, in sovražim ga prav iz mozga svojih kosti!«

Tedaj je zatulila več kot polovica krdela: »Človek! Človek! Kaj ima človek opraviti z nami? Naj gre na svoj kraj!«

»Da bo nahujskal proti nam vse ljudi po vaseh?« je zaklical Šir kan. »Ne, dajte ga meni. Človek je, nobeden izmed nas mu ne more gledati v oči.«

Akila je spet vzdignil glavo in rekel: »Jedel je naš živež. Spal je z nami. Podil nam je divjačino. Nobene besede džungelske postave ni prelomil.«

»In jaz sem plačal zanj bika, ko ste ga sprejeli. Bik ni dosti vreden, Bagirova čast pa je nekaj, za kar se utegne Bagira bojevati,« je rekel Bagira s svojim najblažjim glasom.

»Bik, plačan pred desetimi leti!« je zarenčalo krdelo. »Kaj so nam mar deset let stare kosti?«

»Tudi poroštvo ne?« je rekel Bagira in izpod ustnice so se mu pokazali beli zobje. »Resnično zaslužite ime svobodno ljudstvo!«

»Noben človeški mladič ne more tekati z džungelskim ljudstvom,« je zatulil Šir kan. »Dajte ga meni!«

»Brat nam je po vsem razen po krvi,« je nadaljeval Akila; »in vi bi ga tukaj ubili! Zares, že predolgo sem živel. Nekateri izmed vas jedo živino in o drugih sem slišal, da jih je Šir kan naučil, da hodijo v temni noči in kradejo vaščanom otroke s pragov. Zatorej vem, da ste strahopetci, in zdaj govorim strahopetcem. Gotovo je, da moram umreti, in moje življenje je brez vrednosti, sicer bi ga ponudil namesto življenja človeškega mladiča. Pač pa zavoljo časti krdela – malenkosti, ki ste jo pozabili, ker ste brez voditelja – obljubim, če pustite človeškega mladiča oditi na njegov kraj, da vam ne bom pokazal zob, ko pride čas, da umrem. Umrl bom brez boja. Tako si bo krdelo obvarovalo najmanj troje življenj. Več ne morem storiti; če pa boste hoteli, vas lahko rešim sramote, ki bi si jo nakopali s tem, da ubijete brata, ki mu nimate ničesar očitati – brata, ki je bil sprejet v krdelo na besedo in z odkupnino, kakor terja džungelska postava.«

»Človek je – človek – človek!« je zarenčalo krdelo; in večina volkov se je začela zbirati okoli Šir kana, ki je začel otepati z repom.

»Zdaj je stvar v tvojih rokah,« je rekel Bagira Mavgliju. »Mi drugi se lahko samo še bojujemo.«

Mavgli se je zravnal – lonček z ognjem je držal v rokah. Potem je iztegnil roke in zazijal proti zboru; bil pa je ves iz sebe od besa in žalosti, zakaj volkovi mu po svoji navadi nikoli niso bili povedali, kako ga sovražijo.

»Poslušajte, vi!« je zavpil. »Nič več ni treba tega pasjega bevska-nja. Nocoj ste mi tolikokrat povedali, da sem človek (pa bi bil ostal

volk z vami do konca svojih dni), da čutim, kako so vaše besede resnične. Zato vam ne pravim več moji bratje, temveč *sag* [psi], kakor govori človek. Kaj boste storili in česa ne boste storili, o tem ne odločate vi. To je *moja* stvar; in da bomo razločneje videli, kako je to, sem jaz, človek, prinesel semkaj malo Rdeče cvetice, ki se je vi psi bojite.«

Zagnal je lonec z ognjem na tla, nekaj rdeče žerjavice je vžgalo šop posušenega mahu, da je vzplamenel, in ves zbor se je v strahu odmaknil od poskakujočih plamenov.

Mavgli je tiščal svojo suho vejo v ogenj, dokler se vejice niso vnele in zapokljale, in potem si je zakročil z njo nad glavo med prihuljenimi volkovi.

»Zdaj si gospodar,« je potihoma rekel Bagira. »Reši Akilo smrti. Vedno ti je bil prijatelj.«

Akila, mrki stari volk, ki vse svoje življenje nikoli ni prosil milosti, se je s klavrnim pogledom ozrl proti Mavgliju: deček je stal ves gol, dolgi črni lasje so se mu usipali po ramenih v luči plameneče veje, od katere so sence poskakovale in trepetale.

»Dobro!« je rekel Mavgli in se počasi ozrl naokoli. »Vidim, da ste psi. Odhajam od vas k svojemu ljudstvu – če je tisto moje ljudstvo. Džungla je zaprta zame, pozabiti moram vašo govorico in vašo družčino, vendar hočem biti bolj usmiljen, kot ste vi. Ker sem vam bil brat v vsem razen po krvi, obljubim, da vas, ko bom človek med ljudmi, ne bom izdajal ljudem, kakor ste vi izdali mene.« Brcnil je v ogenj, da so iskre vzletele na vse strani. »Ne bo vojske med katerim izmed nas in krdelom. Preden pa odidem, moram poplačati neki dolg.« Z dolgimi koraki je stopil tja, kjer je sedel Širkan in neumno mežikal v plamene, in ga je zgrabil za čop na bradi.

Bagira mu je za vsak primer sledil. »Kvišku, pes!« je zavpil Mavgli. »Kvišku, ko govori človek, ali pa ti zažgem kožuh!«

Šir kanu sta bila uhlja pobešena na glavo in zapiral je oči, zakaj plameneča veja je bila zelo blizu.

»Ta ubijalec govedi je rekel, da me bo ubil na zboru, ker me ni ubil, ko sem bil mladič. Takole, vidiš, in takole pretepamo pse, kadar smo ljudje. Samo zmigni z brki, Langri, pa ti porinem Rdečo cvetico v goltanec!« Tolkel je Šir kana z vejo po glavi in tiger je javkal in cvilil v smrtnem strahu.

»Phe! Osmojena džungelska mačka – pojdi zdaj! Vendar ne pozabi, ko pridem prihodnjič k Posvetovalni skali, kot se spodobi človeku, bom prišel s Šir kanovo kožo na glavi. Sicer pa, Akila je prost in sme živeti, kakor hoče. *Ne boste* ga ubili, ker meni to ni po volji. In tudi ne maram, da bi še naprej sedeli tukaj in molili jezike, kakor da ste res kaj vredni, ko ste sami psi, ki jih bom jaz pognal – takole! Pojdite!« Ogenj je divje gorel na koncu veje in Mavgli je udarjal na levo in na desno po krogu, volkovi pa so bežali in tulili, ker so jim iskre smodile kožuhe. Naposled so ostali tam samo Akila, Bagira in kakih deset volkov, ki so se bili potegnili za Mavglija. Tedaj je Mavglija nekaj zbolelo v prsih, kakor ga ni bilo zbolelo še nikoli v življenju, zajel je sapo in zaihtel, in po obrazu so se mu potočile solze.

»Kaj je to? Kaj je to?« je vprašal. »Ne želim zapustiti džungle in ne vem, kaj je to. Ali umiram, Bagira?«

»Ne, Mali brat. To so samo solze, kot jih imajo ljudje,« je rekel Bagira. »Zdaj vem, da si mož, ne več človeški mladič. Džungla ti bo poslej zares zaprta. Kar naj tečejo, Mavgli. Samo solze so to.« In Mavgli se je usedel in se razjokal, kakor da mu bo počilo srce; in vendar se ni bil jokal še nikoli v življenju.

»Zdaj pojdem k ljudem,« je dejal. »Najprej pa se moram še posloviti od matere;« in šel je k votlini, kjer je živila z očetom Volkom, in se jokal na njenem kožuhu, medtem ko je četvero volčičev klavrno tulilo.

»Ali me ne boste pozabili?« je vprašal Mavgli.

»Nikoli, dokler bomo mogli teči po sledi,« so rekli volčiči. »Prihajaj k vznožju hriba, ko boš človek, in pogovarjali se bomo s teboj; in prihajali bomo na obdelani svet, da se bomo ponoči igrali s teboj.«

»Pridi kmalu!« je rekel oče Volk. »O, modra mala žaba, pridi kmalu spet; zakaj midva, tvoja mati in jaz, sva stara.«

»Pridi kmalu,« je rekla mati Volkulja, »moj mali goli sin; zakaj, čuj, človekov otrok, ljubila sem te bolj, kot sem kdaj ljubila svoje mladiče.«

»Gotovo pridem,« je rekel Mavgli; »in prišel bom zato, da razgrnem Šir kanovo kožo na Posvetovalno skalo. Nikar me ne pozabite! Recite tudi drugim v džungli, naj me nikoli ne pozabijo!«

Začenjalo se je svitati, ko se je Mavgli sam spustil dol po pobočju, da se sreča s skrivnostnimi stvarmi, ki jim pravijo ljudje.

LOVSKA PESEM SIONIJSKEGA KRDELA

Ko svit se je delal, je sambar zarulil
enkrat, dvakrat in spet!
In kvišku planila košuta je plaha
od ribnika v gozdu, kjer pije divjad.
To na samotni sem preži uzrl,
enkrat, dvakrat in spet!

Ko svit se je delal, je sambar zarulil
enkrat, dvakrat in spet!
In volk se je kradel, se kradel nazaj,
krdelu prinesel novico skrivaj,
iskali smo, našli, za njim se pognali,
enkrat, dvakrat in spet!

Ko zor se napoči, krdelo zalaja
enkrat, dvakrat in spet!
V džungli nogé, ki jih sled ne izdaja!
Oči, ki vidijo skoz temo do kraja!
Jezik – povej to! Čuj me, o čuj!
Enkrat, dvakrat in spet!